

Paylaşılabilir Öğretimsel Liderlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Paylaşılabilir Öğretimsel Liderlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28951>

Özet

Dilekçi (2021) tarafından gerçekleştirilen bu çal??ma, **Payla??lan Ö?retimsel Liderlik Ölçe?i**'nin Türkçe'ye uyarlanmas?na odaklanmaktadır. Ölçek, e?itim ortamlar?nda payla??lan ö?retimsel liderli?i ölçmeyi amaçlamakta olup, ara?t?rmac?lar ve uygulay?c?lar için ö?retimle ilgili liderlik sorumluluklar?nın da??l?m?n? de?erlendirmede bir araç sunmaktadır. Uyarlama süreci, ölçe?in Türkçe ba?lam?nda geçerli?ini ve güvenilirli?ini sa?lamak üzere titiz psikometrik de?erlendirmeleri içermi?tir. Bu ölçek, e?itimde liderlik yakla??mlar?nın anla??lmas?na ve geli?tirilmesine önemli katk?lar sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Payla??lan Ö?retimsel Liderlik, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, E?itim Liderli?i, Psikometrik Özellikler

Yazarlar

Ümit D?LEKÇ?

Amaç

Bu ölçek uyarlama çal??mas?nın temel amacı, Türk e?itim ba?amlar?nda ö?retimsel liderli?i, özellikle de onun payla??lan biçimini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç sa?lamaktır. Mevcut bir ölçe?in uyarlanmas?yla, okullarda ö?retim için liderlik sorumluluklar?nın nas?l da??t?ld??? ve uyguland???na dair ara?t?rmalar? ve pratik uygulamalar? kolayla?t?rmak hedeflenmi?tir. Uyarlama süreci, ölçe?in kültürel ve dilsel olarak Türkiye'de kullan?ma uygun olmas?n? garanti altına almaktadır.

Ölçek, e?itimcilerin ve yöneticilerin payla??lan liderlik uygulamalar?n? de?erlendirmelerine olanak tan?yarak, okul geli?imine ve ö?renme ortamlar?nın iyile?tirilmesine yönelik stratejiler geli?tirmelerine yardımcı olmay? amaçlamaktadır. Böylece, e?itim kurumlar?ndaki liderlik dinamiklerinin daha iyi anla??lmas?na ve daha etkili yönetim modellerinin olu?turulmas?na katkıda bulunmaktadır.

Yap?

Payla??lan Ö?retimsel Liderlik Ölçe?i, payla??lan ö?retimsel liderlik yap?s?n? de?erlendirmek üzere tasarlanm??tır. Bu yap?, tek bir ki?iden ziyade birden fazla bireyin bir e?itim kurumu içindeki ö?retimin ve ö?renmenin geli?tirilmesine katkıda bulundu?u ve sorumluluk ald??? da??t?lm?? bir liderlik yakla??m?n? ifade eder. Müfredat geli?tirme, ö?retim denetimi, mesleki geli?im ve

destekleyici bir öğrenme ortamı oluşturma konularındaki kolektif çabaları kapsar.

Ölçek, okul müdürleri, öğretmenler ve diğer eğitim personeli arasında bu liderlik düzeylerinin ne ölçüde paylaşıldığını ölçmektedir. Bu, liderliğin hiyerarşik olmayan, işbirliğine dayalı ve kolektif bir süreç olarak ele alındığı bir anlayışa yansıtılır. Ölçeğin alt boyutları, paylaşım özetimsel liderliğin farklı yönlerini, örneğin vizyon paylaşımı, profesyonel öğrenme toplulukları oluşturma ve özetimsel karar alma süreçlerine katılım gibi unsurları kapsamaktadır.

Geçerlik

Uyarlanan ölçeğin yapı geçerliliği, hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) aracılığıyla titizlikle incelenmiştir. Bu istatistiksel prosedürler, ölçeğin temel faktör yapısının paylaşım özetimsel liderlik teorik yapısıyla tutarlı olması ve maddelerin amaçlanan boyutları etkili bir şekilde ölçmesini sağlamak amacıyla kullanılmıştır. Bu analizlerden elde edilen bulgular, ölçeğin yapısal bütünlüğünü ve Türkçe eğitim bağlamında ölçmeyi amaçladığı gizli değişkeni doğru bir şekilde yansıtmaya yeteneğini destekleyen ampirik kanıtları sunmuştur.

AFA, ölçeğin faktör yapısını keşfetmek için kullanılırken, DFA ise belirlenen faktör yapısının veriyle uyumunu test etmek için kullanılmıştır. Bu kapsamlı geçerlik çalışmaları, ölçeğin Türk kültürüne uygun bir şekilde paylaşım özetimsel liderliği ölçtüğünü göstermiştir.

Güvenirlilik

Paylaşım Özetimsel Liderlik Ölçeği'nin güvenilirliği, çeşitli yerleşik psikometrik yöntemler kullanılarak değerlendirilmiştir. Ölçeğin iç tutarlılığı, maddelerin aynı temel yapıya ne kadar iyi ölçtüğünü gösteren bir gösterge olan Cronbach's Alpha katsayısının hesaplanmasıyla belirlenmiştir. Yüksek Cronbach's Alpha değerleri, ölçek maddelerinin tutarlı ve güvenilir bir şekilde ölçüm yapıldığını işaret eder.

Ayrıca, çalışmada ölçek maddelerinin ayrırt edici gücünü göstermek amacıyla üst ve alt %27'lik grupların analizi yapılmıştır. Bu analiz, yüksek ve düşük puan alanları ayırt etme yeteneğini değerlendirir. Düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları da incelenerek her bir maddenin genel ölçek puanına anlamlı bir şekilde katkıda bulunması ve toplam puanla tutarlı olması sağlanmıştır. Bu yöntemler, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar vereceğini ve ölçüm hatasının düşük olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Geçerlik değerlendirmesinin bir parçası olarak, **Paylaşım Özetimsel Liderlik Ölçeği'nin** boyutsal yapısını belirlemek amacıyla hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de

Doğrulan Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. AFA, öncelikle temel faktör yapısını keşfetmek, faktör sayısını ve her bir faktöre yüklenen maddeleri belirlemek için kullanılmıştır. Bu amaçla, ölçeğin olası boyutları ortaya çıkarılmıştır.

Keşifsel analizin ardından, Doğrulan Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilerek varsayılan faktör yapısının gözlemlenen verilerle uyumu test edilmiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin teorik olarak anlamlı bir şekilde bir araya gelmesini sağlamak ve böylece uyarlanan dildeki yapı geçerliliğini doğrulamak için kritik öneme sahiptir. DFA sonuçları, ölçeğin iyi bir model uyumuna sahip olduğunu ve paylaşılan özetimsel liderlik kavramını geçerli bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Biçim: Ölçek, "Kesinlikle katılmıyorum (1)" ile "Kesinlikle katılıyorum (6)" arasında deşinen 6 noktalı bir Likert ölçeği kullanmaktadır. Bu biçim, her bir ifadeye ilişkin anlaşma düzeyine dair incelikli yanıtlar verilmesine olanak tanır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ölçek, öncelikli olarak okullardaki eğitim sürecine dahil olan eğitimciler, öğretmenler ve okul yöneticileri ile kullanım için tasarlanmıştır.

Yaş Grubu: Yetişkin eğitimciler (genellikle 20 yaş ve üzeri)

Popülasyon Detayları: Hedef popülasyon, Türkiye'deki ilk, orta ve potansiyel olarak yükseköretim kurumlarında çeşitli rollerde çalışan, özetimsel karar alma ve liderlik uygulamalarına katılan bireyleri içermektedir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim anketidir. Katılımcılar, bir dizi ifadeye verilen 6 noktalı Likert ölçeğinde kendi katılım düzeylerini belirterek yanıt verirler.

Anahtar Kelimeler

Paylaşılan Liderlik, Özetimsel Süreçler, Okul Gelişimi, Eğitim Psikolojisi, Psikometrik Değerlendirme, Ölçek Geliştirme

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut deşil.

Kurumsal E-posta Adresleri: dilekciumit@gmail.com

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değil.

İzinler, Ücretler ve Test Yılı

Paylaşılan Öğretimsel Liderlik Ölçeği'nin kullanımına ilişkin özel izinler veya ilave ücretler hakkında sağlanan kaynak içerikte açıkça detaylı bilgi bulunmamaktadır. Ölçeği kullanmak isteyen araştırmacılar ve uygulayıcılar, gerekli izinler veya daha fazla bilgi için doğrudan sorumlu yazar Ümit Dilekçi ile iletişime geçmeleri tavsiye edilir. Uyarılama çalışması 2021 yılında yayımlanmıştır, bu da ölçeğin en son geçerlik çalışması yapıldığı yılı göstermektedir.

Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanım genellikle yazarın iznine tabi olabilir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için ek anlaşmalar gerekebilir. Bu nedenle, kullanmadan önce yazar ile iletişime geçmek en uygun yaklaşımdır.

Referanslar

Dilekçi, Ü. (2021). Paylaşılan öğretimsel liderlik: Ölçek uyarılama çalışması. *İstanbul Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), 2484-2508. Doi:10.17679/inuefd.1016019

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ulaşılabilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: paylasilan-ogretimsel-liderlik-olcegi-toad.pdf

Paylaşılan Öğretimsel Liderlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır.